

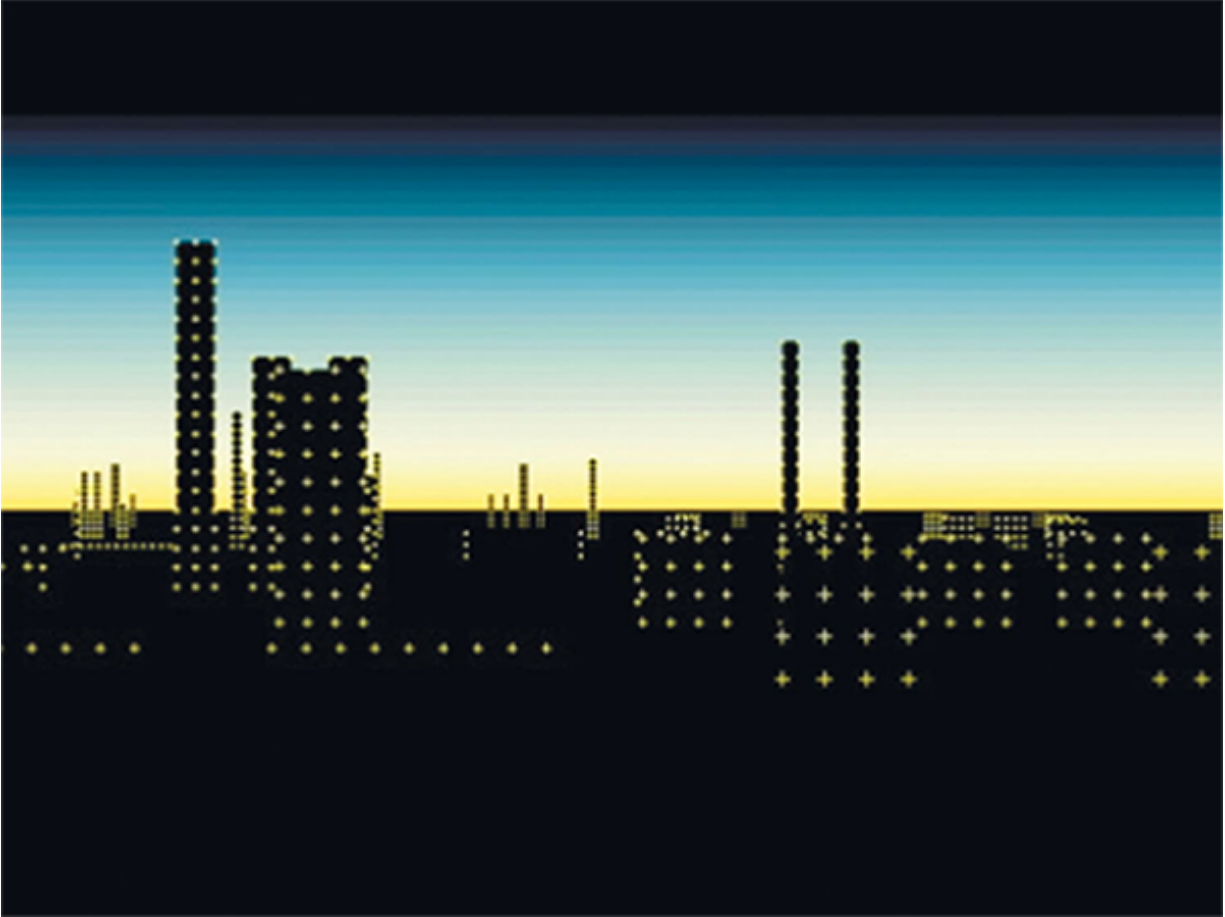
ממסך המחשב אל חלל הגלריה

התערוכה "וידיאו רשת, קופסה שחורה" כוללת פרשנויות של אמנים לדימויים ומשחקים מהאינטרנט. חבל שאיכות העבודות אינה אחידה

סמדר שפי

24.01.2012

התערוכה "וידיאו רשת, קופסה שחורה", המוצגת בגלריה גבעון בתל אביב, היא ניסיון מרשים להעביר לחלל הגלריה אמנות המיועדת מלכתחילה לאינטרנט. הגלריה חולקה לשלושה חללי הקרנה קטנים, אחד בקומת הכניסה ושניים למעלה. בכל יום חמישי משתנה אסופת הסרטים כך שגם במסגרת המסורתית של תערוכת גלריה, קביעת זמן ומקום לצפייה באמנות, יש דינמיקת שינוי פנימית. כל העבודות המוקרנות בגלריה הן מהאתר [די-וי-בלוג](#) הפועל מאז 2005 ואפשר לראות אותן בכל שעה, ללא תשלום, באינטרנט. לכן נשאלת השאלה מהו הערך של העברתן לגלריה. בארץ, כמו בחו"ל, מוצגות כבר שנים תערוכות מבוססות רק על וידיאו לכן הדבר אינו חדשני. השאלה רק מתחדדת מאחר שהגלישה באינטרנט זמינה בכל מקום, בסמארטפון או טאבלט. מדובר בהנכחה של הרשת במציאות, חזרה של עולמות וירטואליים למציאות הלא מדומה, כינון מהלך דו-סטרי ביחס בין שני החללים הללו לאמנות. בחלל הגלריה יש החלה של אופן צפייה מקובל הנחשב לזמן מינימלי שמאפשר היכרות של יצירה. באינטרנט הדבר מזכיר יותר זפזופ בין ערוצי טלוויזיה. באופן עמוק יותר אפשר לראות בהצגה בגלריה בעיקר חיפוש אחר אישור והכרה של עולם האמנות המסורתי.

מייקל בל סמית, "On the Greed", 2007

דורון גולן, שאצר את התערוכה לצד מייקל ספקואוסקי, הוא דירקטור לאמנות וידיאו ומדיה חדשה בגלריה גבעון. גולן, שהיה בעל גלריה שעסקה במדיה חדשה בניו יורק, מתואר בטקסט הנלווה כ"אחד מאספני האמנות המקוונת הגדולים בעולם". השם "קופסה שחורה" ממקם את התערוכה במחוזות של פענוח ומחקר, החל בהתייחסות למכשיר ההקלטה המותקן במטוסים וכלה בתחומי הפיסיקה והמחשוב. זהו מינוח מקובל למערכות סגורות של ידע ולפעמים אובייקטים. בהקשר של הווידיאו עולה גם האסוציאציה לקמרה אובסקורה.

בטקסט הנלווה שכתבו גולן וספקואוסקי הם יוצאים נגד מה שהם מתארים כ"התעלמות" של "הממסד האמנותי ושוק האמנות מאמנות הווידיאו ברשת אולי בגלל הקשיים לשיווק... עבודה שניתנת לשכפול בקלות יחסית. צפייה בתערוכה תבהיר... שנתון 'שיווקי' זה אינו קשור בשום אופן לאיכות העבודות". האיכות של העבודות רחוקה מלהיות אחידה. באסופת העבודות הקצרה בלטו "Versions" המקסימה של האמן אוליבר לאריק מ-2010. הוא עשה בה השוואות צורניות בין מדיה וסוגי אמנות שונים, סרטי וולט דיסני ופיסול יוני, משחקי מחשב ואיקונות אמנות של העת החדשה כמו "אזרחי קלה" של רודן. לאריק מעניין בשל הדיון שלו בהיררכיות של דימויים. הוא פועל מחוץ לרשת (ועבודתו הוצגה בין השאר בפרויקטים המיוחדים והממומנים של יריד "פרייז" האחרון בלונדון) ויוצר פסלים ומיצבים. עבודת הווידיאו הזאת היא חלק מפרויקט מתמשך שלו תחת כותרת זו כאשר הוא מנסח אמירה כללית על תוקפם של דימויים. בעוד שבעבר אפשר היה לצאת נגדם, לשאוף להשמיד אותם במסעות איקונוקלסטיים מונעים מאידיאולוגיות שונות, הרי כעת הדימויים עוברים צורה באופן נזיל, משתנים תמידית ונעים בין מדיות כך שנוצרות להם גרסאות אינסופיות. לאריק מדבר על יצירת שפה וגם על המקום שבו דימויים נהפכים למכניים או מרוקנים מתוכן. הוא מראה זהות של שפה צורנית בין "ספר הגונגל", "פו הדב" ו"ניקי מסאמותרקי", הפסל מהלובר, לחיקויים

מאחרים. המקורות לעבודות הן כולן דימויים המצויים ברשת, ללא תשלום, וכך לאריק מתייחס גם לשאלת הבעלות על דימויים, שהטכנולוגיה החדשה הופכת ליותר ויותר מאתגרת.

אוליבר לאריק, "Versions", 2010

בהקבץ הנוכחי יפה במיוחד שרשרת העבודות הקצרות המוקרנת באולם הכניסה. בין העבודות היפות "Skyway" מ-2009 של האמנית מילי ניס האמריקאית שצילמה דימויים פואטיים של בתים לפני הריסה. מעניינות גם העבודות הקצרות של אלאן סונדהיים ובהן רגעי אנמיציה שיצר כחלק מהמשחק "סקנד לייף" (מירי סגל יצרה לפני כחמש שנים עבודה שהיתה מבוססת על הקיום שלה באותו משחק) ושנראות כחוויות פסיכדליות. עבודתו "involuntaries #4" מ-2009, שאורכה כשבע דקות, מוקרנת בקומה העליונה. זו עבודה מאתגרת לצפייה, שבה נראה סונדהיים מנגן ולצדו רקדנים. העבודה נועדה לבחון את סבלנות הצופים ועושה זאת עם אינספור נפילות של רקדן ותנועה רפטיבית של רקדנית. המסר של חוסר מסר נדמה כאן שחוק (רחוק שנות אור מיצירות המכילות פרשנויות רבות כמו "מחכים לגודו" של בקט). נראה כי הסיבה להציג את עבודותיו של סונדהיים נעוצה בכך שהוא מחלוצי אמנות הרשת. הבדלי האיכות ניכרים בעבודה כמו "Floor Warp 2" של גאתרי לונרגן מ-2008 שבה נראה בלופ של 20 שניות קטע רצפת פרקט. אפשר להכביר עליו מלים, לקרוא לו מדיטטיבי ולהשוות למונוכרום, אבל בסופו של דבר לא ברור הצידוק לשבת ולבהות בו. הוא פשוט משעמם.

"וידיאו רשת, קופסה שחורה". אוצרים: דורון גולן ומייקל ספקואוסקי. גלריה גבעון, גורדון 35, תל אביב. שעות פתיחה: ראשון, שישי ושבת: 10:00-14:00, שני, שלישי, רביעי, חמישי: 11:00-19:00. עד 9.2